

## สารบัญ

|                                                  | หน้า |
|--------------------------------------------------|------|
| กิตติกรรมประกาศ                                  | ค    |
| บทคัดย่อภาษาไทย                                  | ง    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ                               | ฉ    |
| สารบัญ                                           | ช    |
| <br>                                             |      |
| บทที่ 1 บทนำ                                     | 1    |
| 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา               | 1    |
| 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย                      | 7    |
| 1.3 คำถามการวิจัย                                | 7    |
| 1.4 ขอบเขตการวิจัย                               | 8    |
| 1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย                  | 8    |
| บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง           | 9    |
| 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านวิชาชีพการพยาบาล | 9    |
| 2.2 คุณลักษณะของผู้นำด้านวิชาชีพการพยาบาล        | 11   |
| 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำ             | 14   |
| 2.4 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาชีพการพยาบาล    | 18   |
| 2.5 การศึกษาชีวิตประวัติและบริบททางสังคม         | 23   |
| 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย                           | 31   |
| บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย                       | 32   |
| 3.1 แหล่งข้อมูล                                  | 32   |
| 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย                   | 33   |
| 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล                          | 34   |
| 3.4 สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล           | 35   |
| 3.5 ความน่าเชื่อถือของข้อมูล                     | 35   |

## สารบัญ (ต่อ)

|         |                                                                                                                              |     |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
|         | 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล                                                                                                       | 37  |
|         | 3.7 การนำเสนอข้อมูล                                                                                                          | 39  |
| บทที่ 4 | ผลการวิจัยและการอภิปรายผล                                                                                                    | 40  |
|         | 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์<br>ดร. วิเชียร ทวีลาภ                                      | 40  |
|         | 4.2 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์<br>ดร. วิเชียร ทวีลาภ                                         | 49  |
|         | 4.3 ชีวิตประวัติและบริบททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาชีพ<br>การพยาบาลของรองศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร ทวีลาภ | 57  |
|         | 1) ช่วงปฐมวัย พ.ศ. 2467 - 2483                                                                                               | 58  |
|         | 1.1) การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวในวัยเด็กและอุปนิสัยส่วนตัว                                                                   | 58  |
|         | 1.2) การศึกษาในวัยเด็ก                                                                                                       | 65  |
|         | 2) ช่วงเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาล พ.ศ. 2484 - 2498                                                                              | 70  |
|         | 2.1) ชีวิตนักเรียนพยาบาลที่โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยศิริราช                                                           | 70  |
|         | 2.2) ชีวิตการทำงาน                                                                                                           | 80  |
|         | 3) ช่วงเริ่มทำงานในตำแหน่งผู้บริหารจนจบการศึกษาระดับปริญญาเอก<br>พ.ศ. 2498 - 2515                                            | 85  |
|         | 3.1) ผู้นำในการบุกเบิกโรงเรียนพยาบาลและผดุงครรภ์เชียงใหม่                                                                    | 85  |
|         | 3.2) ประสบการณ์การเรียนรู้ทางการพยาบาลในต่างประเทศ                                                                           | 99  |
|         | 4) ช่วงการทำงานหลังจบปริญญาเอกจนถึงเกษียณราชการ พ.ศ. 2515 - 2530                                                             | 107 |
|         | 4.1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล                                                                                 | 107 |
|         | 4.2) ผลงานระหว่างรับราชการ                                                                                                   | 115 |
|         | 5) ภายหลังเกษียณราชการ พ.ศ. 2530 - ปัจจุบัน                                                                                  | 143 |
|         | 4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภาวะผู้นำของรองศาสตราจารย์<br>ดร. วิเชียร ทวีลาภ                                                | 147 |
| บทที่ 5 | สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ                                                                                                  | 152 |
|         | 5.1 สรุปผลการวิจัย                                                                                                           | 152 |
|         | 5.2 ข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้                                                                                              | 156 |

ญ

## สารบัญ (ต่อ)

|                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.3 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย                                                          | 156 |
| 5.4 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้                                                   | 156 |
| 5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป                                                   | 157 |
| เอกสารอ้างอิง                                                                          | 158 |
| ภาคผนวก                                                                                | 170 |
| ภาคผนวก ก. สรุปประวัติและการทำงานของรองศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร ทวีลาภ                  | 171 |
| ภาคผนวก ข. หลักสูตรที่ รองศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร ทวีลาภ มีบทบาทในการ<br>พัฒนาปรับปรุง | 175 |
| ภาคผนวก ค. แนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก                                          | 180 |
| ประวัติผู้เขียน                                                                        | 185 |